

Naročnina za Avstro-Ogrsko; $\frac{1}{4}$ leta K 5; $\frac{1}{2}$ leta K 10; za celo leto K 20. — Posamezna številka 40 v. — Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Stari trg št. 19. —

Štev. 7.

V Ljubljani, v sredo 13. februarja 1918.

Leto V.

Izmenjavanje živlmed našimi in ruskimi vojaki tekom premirja v dobi, ko se vrše v Brestu Litovskem mirovna pogajanja.

Slovensko ženstvo svoji voditeljici, Franji Tavčarjevi ob njeni petdesetletnici dne 8. februarja 1918.

V času silnem, ko se širna zemlja
stresa,
jadne bede klici vpijejo v nebesa,
ko molče kriče do tal porušeni
domovi,
v bojih padajo očetje in sinovi —
dopolnila Ti si jubilejno leto
svojega življenja — leto petdeseto!
Cenjena! Kako bi vredno spričo
vojne sile
se čestitke na pomembni dan Ti
vdano poklonile?

Mar omenjam naj vse Tvoje blage
čine?
Tvoje naj slavim kreposti in vrline?
Ne! Saj vsakdo vé, enake Tebi ni
med nami,
vse časti Te prvo med slovenskimi
ženami.
Tisoč blagih čustev se nam v srcih
vžiga,
tisoč duš se danes nad oblake dviga,
slednjo dušo pa preveva ena želja
sveta:

V sreči neskajeni čuvaj Bog Te
mnoga leta!
Naj nebo dobrotno dá Ti doživeti,
da Slovan zavlada po slovanskem
sveti.
Z željo to iskreno krog Ti zvestih
src se klanja:
Živela nam mnogo jasnih let, gospa
županja!

Manica Komanova.

Petdesetletnica Franje Tavčarjeve.

Saj kar ne verujem! Petdesetletje?!

In vendar je resnica. Petdeset let že in od tega pol stoletja so bila najmanj tri desetletja v službi naroda.

Slovensko ljudstvo je lahko ponosno, da jo ima in da ni — edina od zdrave naše slovenske korenike, ki kaj velja.

Kljub vsemu, kljub vojni, kljub zmedam, nesrečam, trpljenju, bedi, ki nas tišči že četrto leto in ki je drugod po Evropi ugonobila toliko ženskega poštenja, je naša slovenska žena ostala v svojem jedru očuvana, zdrava, poštena. Tudi pri nas so izjeme, ampak ostale so izjeme.

Kolikokrat sem v teh letih s ponosom povdarjala, da teče tudi v mojih žilah čista slovenska kri, ko so vojaki vseh avstrijskih narodnosti, ki so na raznih frontah opazovali razuzdano življenje domačega ženstva, s priznanjem pristavljali: „Ampak Slovenkam vsa čast. Redke so, ki so pogazile svojo žensko cast.“ In ni ga bilo, da ni hvalil pridnosti naših slovenskih žen, red in čistočo v naših hišah, slovensko skromnost v hrani in obleki, cvetoče zdravje

in skrbnost v naših družinah.

Mnogo jih je, ki nosijo pri nas častna, rodoljubna imena in še več jih je, katerih imena niso znana javnosti. Te delujejo na tihem v

ozkem krogu svojih družin za bodočnost in čast našega naroda.

Franja Tavčarjeva stoji danes v ospredju telepe, vredne trume naših slovenskih žen, našega temelja boljši bodočnosti. V njej slavimo vse dobro naše slovensko ženstvo in vse njegove vrline. Ona je vzorna, skrbna mati svojih otrok, pridna in umna gospodinja, ki ne zna samo ukazovati, ampak kakor prava demokratka tudi lastno-ročno dela, kjer je treba. Njeno srce je neusahljiv vir prave slovenske dobrote. Vsakemu daru je znala vzeti zelo milostinje, ki tako grenko peče in poniža one, ki jih morajo sprejemati.

Zakaj je toliko nehvaležnosti? Ker dobrotniki ne znajo dajati!

Dajejo tako, da je njihov dar ponižanje.

Franja Tavčarjeva pa je znala dati z mehko roko, z vedrim, prijaznim nasmehom in toplim srcem. Zato jo imajo radi vsi, ki jo

poznajo. Koliko dijakov je jedlo pri njeni mizi, koliko siromašnih mater je odšlo potolaženo od nje!

A kaj nam je bila ona kakor Slovenka! V najtemnejših časih, ko so

že najpogumnejši gubili upanje, je bila v nji vedno živa vera v boljšo bodočnost. Vsa kulturna stremjenja zadnjih trideset let pri nas Slovencih so zvezana z njenim imenom. Takrat, v tistih lepih, idiličnih časih, prvih naših velikih slovenskih veseljc je bila ona duša in krona vsake prireditve. Bila je tip slovenske lepote, izvrstna govornica, ki je znala s parom neprisiljenih besed zanetiti v srcih narodno navdušenje. Izvrstna organizatorica, je ostala po smrti Marije Murnikove na čelu slovenskega ženstva in je pridno in uspešno sodelovala pri vseh naših kulturnih, socialnih in tudi političnih podjetjih. Malokdo vé oceniti, koliko dela in požrtvovalnosti je potrebno za tako reprezentacijo.

Tisti, ki radi iz zatišja kritizirajo z rokami v naročju, brezkoristni za narod, ujedljivi in zlobni, prava ovira resničnega delovanja, mislijo, da ljudje, ki delajo za narodno stvar, delajo iz častihlepnosti, zaradi zabave, iz nekakega čudnega športa. Ne pojmi, da se take stvari delajo samo iz najčiščega rodoljuba in iz čuta narodne dolžnosti. Dvomim, da je bilo Franji Tavčarjevi za zabavo ali v osebno čast delati pri neštevilnih prireditvah za „Sokola“, za „Družbo sv. Cirila in Metoda“, za dijaški in podporni društvi „Radogoj“ in „Domovina“, za našo krasno „Mladiko“, za naše „Splošno slovensko žensko društvo“, za Prešernov spomenik, za akcijo slovenskih umetnikov itd. itd. Koliko samozatajevanja,

potrpljenja, koliko časa in žrtev, koliko težkega, nevidljivega, nehvaležnega dela tiči za vsem tem! Ni lahko odpirati leto za letom tisoče skopih denarnic, razgreti tisoče ledenih, spečih src. Javno delovanje je breme, ki začne kmalu tiščati vsakega, ki si ga naprti, in marsikdo ga bi zelo rad čim prej vrgel od sebe, da ga ne drži zavest narodne dolžnosti.

Franja Tavčarjeva se je desetletja trudila z neumorno požrtvovalnostjo. Zato zasluži priznanje vsega naroda in posebno priznanje slovenskega ženstva. Naj nam bo njena vztrajnost v službi naroda vzgled, po katerem se ravnajmo! Metode delovanja za narod se spreminjajo po potrebah časa, ali dolžnost narodne službe ostaja vedno enaka in raste z nevarnostjo, v kateri se nahaja narod.

A mi Slovenci, mi vsi Jugoslovani še nismo doživeli usodepolnejših časov, kakor so zdaj ti dnevi. Vsak posameznik se mora zavedati resnobe teh dni in mora biti pripravljen. Slovensko ženstvo je prvič v zgodovini našega naroda stopilo v borbo za našo boljšo bodočnost.

Vztrajajmo, da bomo vredni zgledov tistih, ki so bili pred nami in da nas ne bo sram pred onimi, ki pridejo za nami!

Zofka Kveder-Demetrović.

Zagreb, 6. februarja 1918.

Mark Twain:

Otroške bolezni.

(Dalje.)

Nato smo spravili otrokovo posteljo in pestunjo spet v otroško sobo in napravili za naju posteljo v sosednji sobi. Nankrat pa se je moja žena prestrašila, da bi utegnila Panelopa malega okužiti. Ta misel jo je napolnila s takim strahom, da je ves pomožni zbor posteljico komaj zadosti hitro odnesel vun. Moja žena je osebno pomagala in v svoji obupni naglici je posteljico skoraj razdejala.

Sli smo v spodnje prostore, ali tu ni bilo dovolj prostora za pestunjo, moja žena je pa mislila, da so njene izkušnje neprecenljive vrednosti. In tako smo se vrnili z vso prtljago spet nazaj v najino spalnico in počutila sva se tako srečno, kakor ptičji par, preganjan od viharja, ki spet najde svoje gnezdo.

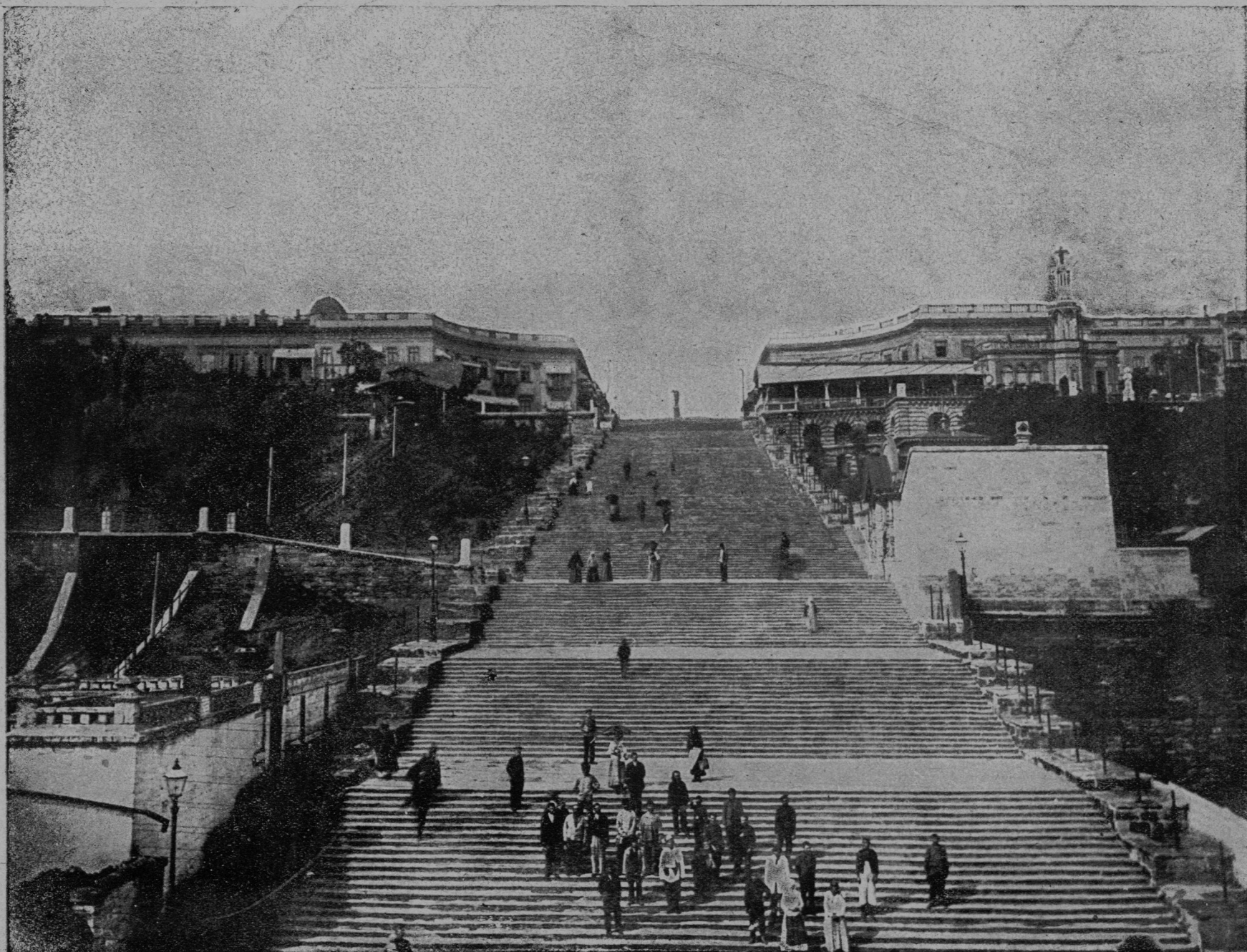
Moja žena je hitela zdaj v otroško sobo, da pogleda, kako je tam. V hipu je bila spet nazaj, od novega strahu prevzeta.

„Kako je le to, da mala tako trdno spi?“

„Ampak, ljuba moja,“ sem dejal, „mala vendar zmerom tako trdno spi, kakor kip.“

„Vem, vem, toda danes ima njeno spanje nekaj nenaravnega. Zdi se mi — zdi se mi, da tako pravilno diha.“

„Ampak, draga moja, saj zmerom pravilno diha.“

Iz Odeze (pol milijona prebivalcev) ob Črnem morju: Prekrasne stopnice z Nikolajevga bulvara v Odesi na ustju Dnjestra ob Črnem morju.

„O vem; toda danes napravlja grozen vtis. Pestunja je premlada in preveč neizkušena. Micka naj bo pri nji, da je takoj pri roki, če se kaj zgodi.“

„To je pametna misel; toda kdo bo pa tebi pomagal?“

„Ti mi lahko v vsem pomagaš, kar potrebujem. Saj se itak v tem groznem času ne bom zanesla na nobenega človeka, temveč bom sama vse napravila.“

Odgovoril sem, da bi me bilo sram, če bi šel v posteljo spat, med tem, ko ona čuje in skrbi za našo bolnico vso dolgo noč. Toda slednjič sem se dal vendar pogovoriti. In tako je odšla stara Micka na svoj prostor v otroški sobi.

* * *

Panelopa je v spanju enkrat ali dvakrat zakašljala.

„Zakaj le doktor ne pride! — Mortimer, gotovo je prevroče v sobi. Zapri peč — hitro!“

Zaprl sem peč, pogledal na toplomer in se vprašal, ali je štirinajst stopinj res preveč za bolnega otroka.

Zdaj je prišel izvošček iz mesta z novico, da naš domači zdravnik leži bolan v postelji. Moja žena se je ozrla name z z ugašajočim pogledom in dejala z mrtvaškim glasom:

„Božja volja je. Tako je bilo namenjeno. — Se nikoli ni bil bolan, nikoli! Nisva živela, kakor bi morala, Mortimer. Zmerom in zmerom sem ti pravila. Zdaj pa vidiš, kam to pelje. Zahvali Boga, če si boš lahko kdaj odpustil — jaz si ne morem.“

Dejal sem, ne da bi besede preveč izbiral, vendar pa ne z namenom žaliti jo, da si nikakor nisem v svesti, da bi bilo najino življenje brezbožno.

„Mortimer — ali hočeš božjo jezo priklicati tudi na otroke?“

Razjokala se je — naenkrat pa je zaklicala:

„Doktor je moral vendar poslati zdravilo!“

„Seveda“ sem dejal, „tu je. Čakal sem samo ugodnega trenutka, da ti povem.“

„Daj vendar sem; kaj ne veš, da je zdaj vsaka minuta dragocena! Ali, ah, čemu sploh pošilja zdravilo, ko vendar ve, da je vse zaman.“

V Brestu Litovskem: 1) ruski zunanji minister žid Trockij, 2) ruski admiral žid Altvater, 3) Rus Kamenov, ki so 10. t. m. sklenili mir.

Dejal sem, da je zmerom še upanje tam, kjer je še življenje.

„Upanje — Mortimer, ti veš ravno tako malo, kaj govoriš, kakor novorojeno dete. Ko bi le — Kakšna neumnost — navodilo pravi: vsako uro malo žličko! Enkrat na uro — kakor bi imeli celo leto časa pred seboj, da rešimo otroka! Mortimer, hitro, daj ubogemu pojemajočemu črvičku polno, veliko žlico; vsaj zdaj hiti!“ (Dalje prih.)

E. G. Brat.

Beg za milijoni.

Roman Slovenca Amerikanca.

28. nadaljevanje.

„Pišem se Emil Popper,“ je jecljal pisar. „Bil sem občinski pisar. Plačevali so mi le šestdeset mark na mesec. Stradal sem. Bos sem bil skoraj in razcapan. Zaman sem prosil, naj mi plačo povišajo. Dolgo sem trpel. Končno sem začel jemati kolke — spravljati globe in takse. Moral sem! Lačen sem bil, brez obutve, brez obleke! A razkrilo se je — in obsojen sem bil . . .“

„Koliko so vam prisodili?“

„12 mesecev.“

„Koliko ste jih prestali?“

„Tri tedne in en dan.“

„Dovolj!“ je dejal Dodd smehljaje.

„A kje ste dobili to pismo?“

Zdaj je povedal Popper ves svoj doživljaj tistega dne med viharjem v Strenovem.

„Mož, ki vam je dal denar in ta papir, je bil pravi Jakob Belič — tat milijonov Jack Bell!“ je razložil Dodd.

„O, ko bi bil to vedel!“ je vzkliknil Popper. „Dati bi mi bil moral vsaj polovico!“

„A kje vam je izročil denar in pismo?“

Popper je opisal tudi pot iz mesta preko polja do bližnje vasi.

V Brestu Litovskem: 1) nem. general v. Hoffmann, 2) naš podpolkovnik Pokorny, 3. kapitan Wulff.

„Odkod je prinesel denar?“

„Tega ne vem,“ je odgovoril Popper. „Izginil je nekam za vrto, se kmalu vrnil ter mi prinesel 400 mark in to pismo.“

„Bržčas iz šole! Ali ste videli, da bi se bil tudi vrnil nato v šolo?“

„Ne, ker je bila noč in sem takoj hitro odšel,“ je povedal pisar. „O šoli ne vem nič.“

„Toda — koga so potem še tisto noč aretirali blizu tiste šole?“

„Tudi tega ne vem: mene ne!“

Dodd je vedel dovolj ter je ostavil Popprovo sobico. Obetal pa mu je, da ga policija ne pošlje nazaj na Nemško, nego da se sam potruži zanj, da ga izpuste.

Nato je odšel na brzojavni urad ter je odposlal dve brzojavki: prvo v Chicago Oliveru Heganu, drugo v Strenovo.

Heganu je naznanil, da aretiranec v Newyorku ni Jack Bell, — policiji v Strenovem pa, da sedi v newyorškem zaporu pravi Emil Popper, zato pa tiči na njegovem mestu v strenovski jetnišnici pravi Jack Bell. Naj dobro pazijo nanj! V štirinajstih dneh, kvečjemu treh tednih se vrne osebno v Strenovo.

Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem: 1. naš zunanji minister grof Černin, 2. nem. drž. tajnik pl. Kühlmann, 3. bolgarski minister Popov, 4. naš vojaški delegat podmaršal Čičerić.

V Brestu Litovskem: 1. Predsednik sej princ Leopold Bavarski, 2. grof Černin, 3. (na levi) nem. general v. Hoffmann, 4. v. Čičerić, naš general, 5. nem. poslanik grof Mensdorff i. dr.

Iz Chicaga je prejel takoj Heganov odgovor: „Silno obžalujem. Pravkar ozdravel in hotel v Newyork. Prosim nadaljujte, kredit neomejen. Pozdrav!“

Odgovora iz Strenovega sploh ni čakal. Poiskal je še zadnjič Poppra v zaporu ter mu za odkritosrčno izpoved ter izvrstna navodila daroval deset dolarjev. Nato je izposloval, da so ga izpustili, češ da je bil za zlorabo tuje legitimacije že dovolj kaznovan, da je popolnoma zdrav, za delo popolnoma sposoben in da ima denarja za dva meseca dovolj. Doddu in policiji sploh je storil veliko uslugo. Torej zasluži pravzaprav še nagrado.

Poppru so vzeli le Beličevo državljanско pismo, mu vrnili 60 M in ga izpustili...

„Bodite zopet poštenjak!“ mu je naročal Dodd. „V Ameriki je dela in zaslužka dovolj, a le za poštene in pridne ljudi!“

Nato se je na brzem parniku „Olympic“ odpeljal vesel v Evropo...

Medtem je v Strenovem zavladata že stroga zima. Počasi se je bližal božič.

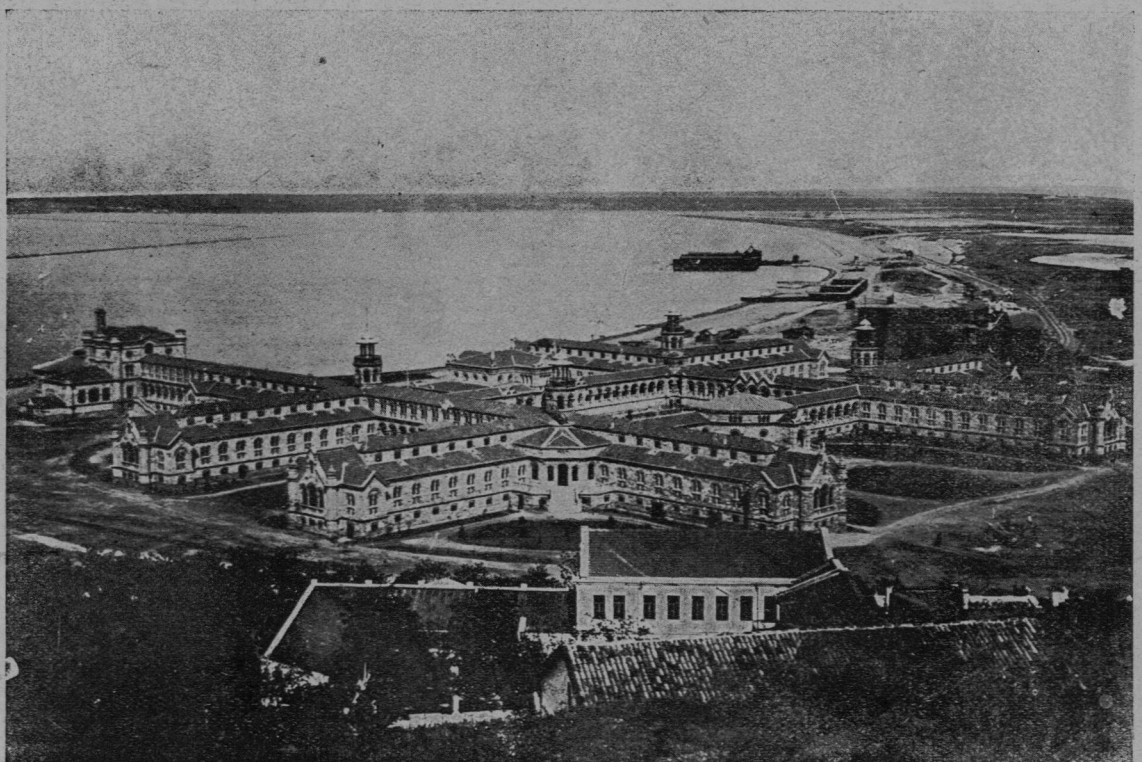
Na trgu pred magistratom je sedela mati Kepa pod svojo stojnico, zavita preko

glave v debel robec in z grelnico pod nogami. Ker se je pojavljalo na desni in levi vedno več stojnic z igračami in sladkarijami, je bila mati Kepa vsak dan bolj nasajena in osorna. Konkurence pač ni trpela.

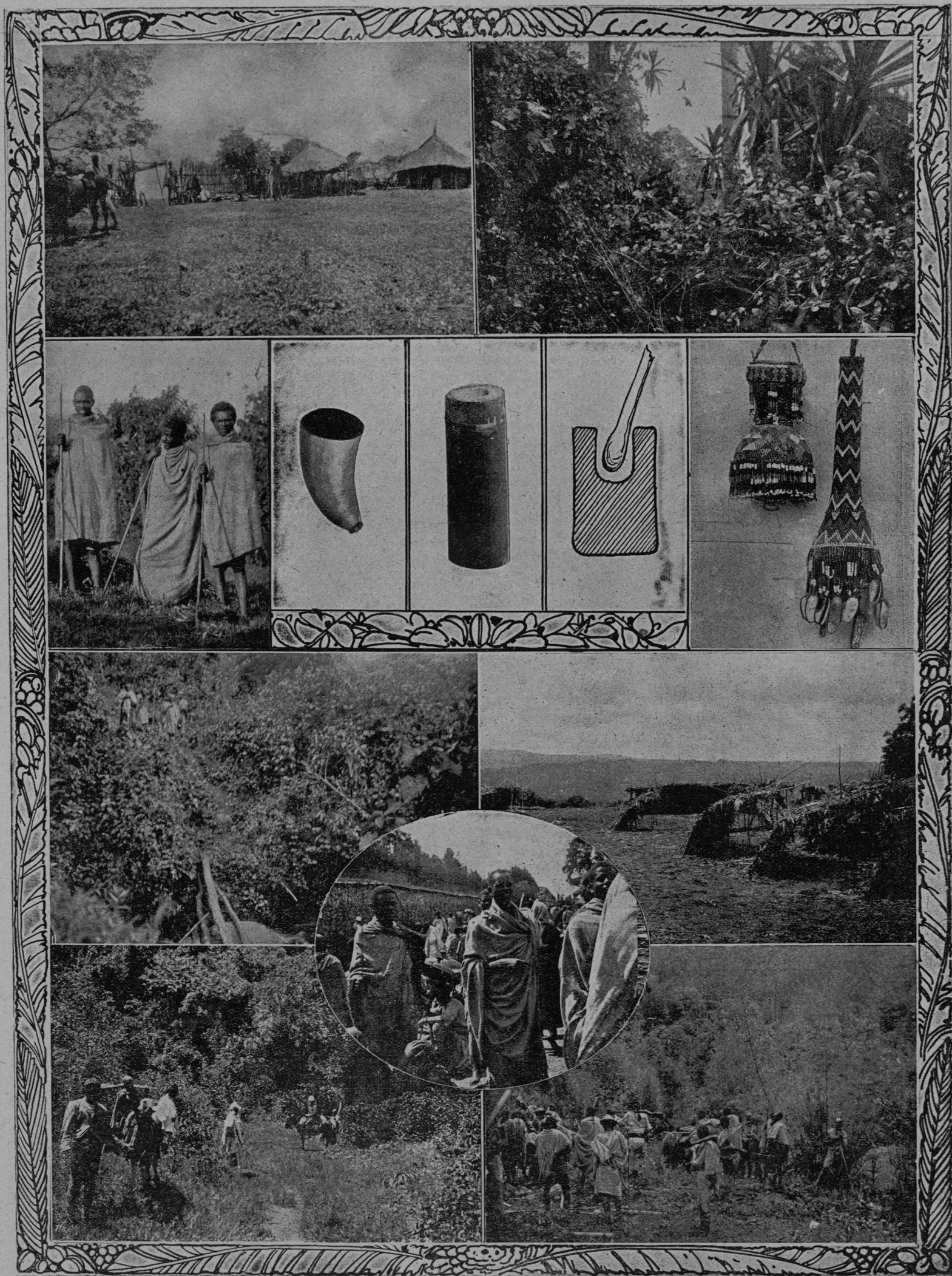
Ljudje, ki so prihajali na trg, so imeli večinoma vesele obraze, na sosednjem Novem trgu pa so stale zelene jelke v dolgih vrstah, postavljene ravno in nepremično kakor grenadirji na paradi.

Polly se je takoj po Doddovem slovesu iz Zlatega križa preselila k stricu Bellitschu. Odstopil ji je svoji sobi, sam pa se je zadovoljil s sobico tik kuhinje. Večino časa je prebil itak v uradu ali, kadar je bil doma, pri Polly. Izvrstno sta se razumela. Energična ameriška lepotica je starca očarjala s svojo ljubeznjivostjo in s svojim pripovedovanjem doživljajev z Jackom in Heganom ter s svojimi opisi življenja v Združenih državah. Stric se je vedno bolj navduševal za Chicago, in Jackov nasvet, naj bi se preselil k njima, se mu ni zdel več neizvedljiv.

(Dalje prih.)

Odeški vojni arzenal eno največjih središč za orožje in strelivo ruske vojske in bojnih ladij.

Abesinski kavovec (Kavni grm). — Carinski urad v kaffi. — Kavovec do 10 metrov višok. — Kmetje iz okolice kaffe. — Priproste posode za kavo. — Kavina zrna kot nakit. — Kavovec tvori cel gozd. — Sušilnice kave v Adis Abadi. — Pragozdi s kavovcem ob reki Merra in prebivalci pragozda disskega. — V Kaffi, najbolj vroči provinci Abesiniji, so zadnja desetletja zopet pridelali ogromno kave. — Kavovec rodi črešnji podoben sat z dvema zrnoma.

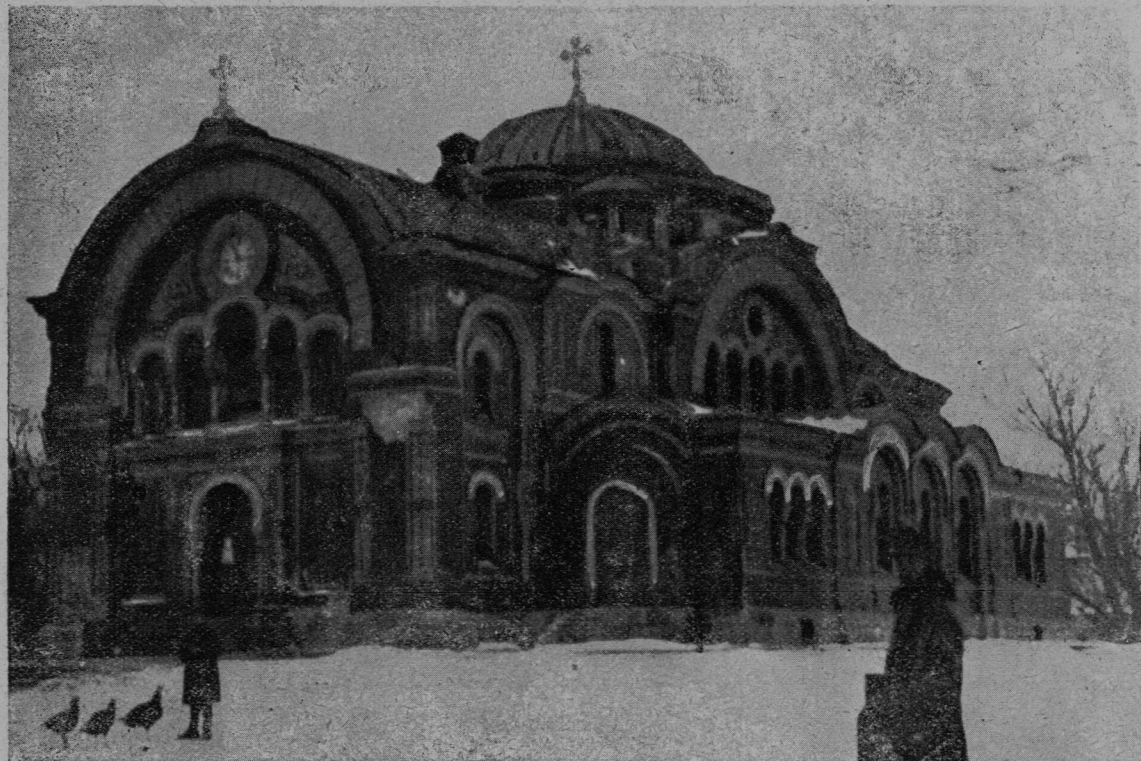
Slovani za splošni demokratični mir.

Češki poslanci so v svoji spomenici dne 8. decembra 1870 izjavili: „Vsi narodi, veliki in mali, imajo enako pravico do samoodločbe in njihova individualnost mora biti enako varovana. Le iz priznanja ravnopravnosti in iz medsebojnega spoštovanja napram svobodnemu samoodločevanju vseh narodov more vzcveteti prava svoboda in bratstvo, splošni mir in prava človečnost.“

Na Treh kraljev praznik 1918 so Čehi ta stari sklep ponovili in nanovo utemeljili. Toda sklep je bil v vseh listih konfisciran. Ministra Seidler in Černin odklanjata samoodločbo narodov, zvezo svobodnih državnih enot v Avstriji, dasi bi taka zveza prinesla svetovni mir. Nemci in Madžari so nepoboljšljivi, zato gre vojna dalje. Naš narod hrepeni skupno z vsemi demokracijami sveta po splošnem in trajnem miru. Toda trajen more biti le takšen mir, ki odstrani stare krivice, brutalno silo premoči orožja, kakor tudi vse predprave držav in dveh, treh narodov nad drugimi enakimi, enako izomikanimi in za vsak napredek sposobnimi narodi, le takšen mir,

Ukrajinski delegati, ki so 9. t. m. sklenili mir v Brestu Litovskem.

Ruska cerkev na trdnjavi v Brestu Litovskem, ki služi danes vsem krščanskim veroizpovedovanjem.

v demokratični volitvi kot zastopniki določena. Bodoči mir, od katerega je odvisna vsa bodočnost človeštva, more biti le delo narodov samih. Le v skupnem in enotnem delu narodov morejo biti poravnane krivice in trpljenja, ki tvorijo večne vire vedno novih vojn, morejo biti položeni trdni temelji trajnega svetovnega miru, največjega spomenika bodoče civilizacije.

To so načela vsega kulturnega sveta, vseh kulturnih narodov — le Nemcev in Madžarov ne. Od l. 1870 se poganjajo Čehi in Jugoslovani za samoodločbo narodov — zaman. Zato so nastale vojne, nesreče, katastrofe. A Nemci in Madžari še nočejo odnehati!

To bodi pribito! Nemci in Madžari so slepi in gluhi za ves idejni razvoj na svetu, Slovani pa korakajo z drugimi narodi na čelu prave civilizacije in prave kulture.

Toda slovanska zmaga v tej borbi je gotova. Ne dvomimo, trdno verujemo, vztrajamo, ne bojmo se ničesar in nikogar! Z nami sta Bog in večna pravica.

ki zagotovi samostojni razvoj velikim in malim narodom in ki osvobodi zlasti narode, ki ječe danes pod tujo nadvlado. Zato mora biti ta pravica do svobodnega narodnega življenja in samoodločbe narodov, malih in velikih ter katerekoli državne pripadnosti temelj bodočega mednarodnega prava, jamstvo miru in prijateljskega življenja narodov sosedov. To bo velika, idealna pridobitev ljudstva iz groze svetovne vojne!

Naš narod zahteva svojo samostojnost. Ves je prešinjen od vročega hrepenenja, da bi v svobodni tekmi z drugimi svobodnimi narodi in v svoji polnopravni, demokratični, socialno pravični državi, zgrajeni na enakopravnosti vsega prebivalstva, mogel prispevati k novemu velikemu razvoju človeštva, osnovanemu na svobodi in bratstvu vseh narodov in narodnosti.

V tem prepričanju ne odnehamo nikdar več in smo solidarni z vsemi pravimi demokracijami vsega sveta. Bodoči mir more biti s trajnim uspehom sklenjen le od naroda k narodu, med odposlanstvi, ki so pooblaščen od narodov ter so od narodov

Člani avstro-ogrske delegacije v Brestu Litovskem: 1. kapitan Wulff, 2. grof Czaki, 3. grof Rex, 4. major Glax, 5. baron Gautsch, 6. podpolhovnik Pokorny, 7. baron Myrbach, 8. nemški poslanik Mensdorff.

Konec vojne z Rusijo, mir z Ukrajino!

Zopet vihrajo zastave. Toda tekoni svetovne vojne vihrajo to pot prvič ne zaradi krvave zmage na bojišču, nego zaradi diplomatske zmage pri mirovni pogajanji v Brestu Litovskem. Dne 8. t. m. se je dosegel z republiko Ukrajino mir, ki so ga zastopniki Avstro-Ogrske, Nemčije, Bulgarije, Turčije in Ukrajine podpisali dne 9. t. m. zjutraj ob 1. uri 59 minut do 2. ure 20. minut. Mirovna pogodba določa, da je s tem hipom vojna med navedenimi državami končana in da začno zdaj med sabo živeti zopet v miru in prijateljstvu. Meje Avstro-Ogrske ostanejo stare, proti Rusiji pa se navajajo imena vasi in mesta, ki bodo tvorila novo mejo ukrajinske republike.

Je-li Rusija to mejo že priznala, doslej še ni povedano.

Ukrajinske pokrajine se takoj izprazni in izroče ukrajinskim oblastim, diplomatske in konzularne zveze se takoj obnove. Odškodnini se odpovedo vse prizadete države in prizadeti državljani. Vojni ujetniki se pošljejo domov, če ne žele ostati tam, kjer so, ali če se ne izselijo drugam. Do 31. julija t. l. se podpirajo države med sabo s poljskimi in industrijskimi proizvodi. Potem se sklone trgovinska pogodba, ki bo na šest mesecev odpovedljiva. Zagotovljen je prost prevoz blaga v Azijo, zlasti v Perzijo in odondot. Carinske ugodnosti morajo biti za vse države enake.

Mir z Ukrajino je največjega vojaškega pomena: fronta proti novi republici se izprazni in vojaštvo se lahko uporabi proti drugim sovražnikom. Z gospodarskega stališča pa je ta mir za našo in nem. državo pravi nebeški blagoslov, saj zdaj dobimo žita, volne in raznih živil, orodja i. t. d.

Dne 10. t. m. so ruski zatopniki pod vtiskom sklenjenega miru z Ukrajino izjavili, da proglašajo vojno z Rusijo za končano in da so odredili takojšnjo razorožitev ruske armade. Formalna mirovna pogodba se sklone pozneje med državami in med komisijami, ki so že v Petrogradu. Lenin, Trocki in ostali boljševiki so torej te dni kar hitro sklenili mir, ker vidijo, da vojne itak ne morejo več voditi. Armada se jim je razsula, po državi vlada anarhija, roparstvo in lakota.

Mir z Rusijo in Ukrajino je za Nemčijo in Avstro-ogrsko največji diplomatski uspeh. Kakšen upliv bo imel ta mir na našo in nem. notranjo politiko, na nadaljno usodo Slovanov, na vedenje Madžarov in Nemcev ter naših vlad, se pokaže kmalu. Gotovo je, da velja danes za nas: V slogi je moč; vsak za vse, vsi za vsakogar! Z nami je pravica! Ne bojmo se in pogumno naprej za svobodo in neodvisnost!

Umetnost.

Koncert Josipa Križaja in Cirila Ličarja. Ne vem, če se je mnogo udeležencev koncerta 11. t. m. zavedalo, da posluša in gleda izredno vesel, za ves narod ponosen pojav: dva velika slovenska talenta, ki sta se dvignila iz lastne sile in volje do umetniške stopnje. Ponosni smo lahko Jugoslovani na take pojave! Ti dokazujejo, da so izredno nadarjeni, zdravi, hitro napredujoči narod, ki nima nobenega vzroka, biti še nadalje ponižen in plah. Brez državnih umetniških šol, brez štimpndij, brez mecenov in visokih protekcij gredo naši lepi talenti vedno dalje in vedno višje. Nemci, ki imajo

vsega v izobilju, nas ošabno zmerjajo z barbari, a mi smo, kar smo, sami iz sebe, sami iz svojega, proti vsem oviram ter se zato ne sramujemo nikogar na svetu.

Križaj, še nedavno ubog sin ponižne slovenske šivilje, skromen odvetniški uradnik, se je iz lastne pridnosti in idealne — umetniške volje dvignil preko šole Glasbene Matice hipoma do stopnje I. opernega basista v Ljubljani in v Zagrebu. Danes je ugleden umetnik, prekrasnega glasu, vzorne pevske šole in moderne igre. Klobuk doli pred tem sijajnim samoraslim našim rojakom!

temperament. Oba mlada umetnika sta občinstvo očarala.

Mi pa smo si mislili: narod, ki rodeva v najžalostnejših razmerah take umetnike, bo očaral ves svet, kadar postane samosvoj, svoboden in bogat! Kvišku srca! Ne dajmo se!

Razne vesti.

Zakon v varstvo beguncev. Končno je bil zakon, ki ga je poslanska zbornica že poletu sprejela, sankcioniran; dne 11. ja-

Begunci v Benečiji se vračajo v osvobojene kraje iz daljne tujine.

In Ciril Ličar, reven dijaček, sin slovenskega ljudskega učitelja, je takisto preko šole Glasbene Matice iz lastne volje in lastnega talenta na Dunaju dozorel do

nuarja je stopil v veljavo in daje beguncem pravico do državne preskrbe. Odreja sicer le v splošnih določbah izboljšave v begunskik taborih in daje neimovitim beguncem

Zaplenjeni laški zvonovi, ki se prelijejo zdaj za naše, ne za laške topove.

pianista, ki smo lahko nanj že danes ponosni. S svojo briljantno tehniko obvlada vse težkoče in zna vdihniti predavanju najkompliciranejših klavirskih skladb svoje živo čustvovanje in svoj pristni jugoslovanski

pravico do podpore po dve kroni na dan. Velja za čas od 21. julija 1917 in opravičenci smejo prositi za doplačilo za čas do 11. januarja. Prošnje se morajo vložiti za to doplačilo najkasneje do 11. aprila t. l.

Zaradi starosti ali zaradi bolezni ali kake napake nesposobni za zaslužek, ki so sami ali nimajo nikakršne opore pri svojih, ki skupno žive z njimi, imajo pravico do štirih kron na dan. Dohodek beguncev omejuje to pravico le tedaj, če traja delj časa in presega dve kroni na dan. V tem slučaju se prispevek zmanjša za polovico zneska, ki ga begunec zasluži nad dve kroni: če zasluži torej tri krone, se mu zniža podpora za polovico ene krone, torej za 50 h, in dobiva le K 1:50. Če zasluži begunec šest kron na dan, ne dobi te podpore. Begunci,

je niso dobivali vsaj tri mesece begunstva, kot doplačilo po eno krono na dan; najvišji znesek je 500 kron za osebo. Prošnja se pa mora vložiti najkasneje do 11. aprila t. l. Oblasti, kamor naj se vlagajo prošnje, objavi izvršilna naredba, ki pa še ni izšla.

Podržavljenje premogovnikov na Angleškem. Angleška spodnja zbornica je sprejela zakon glede na podržavljenje premogovnikov. Ne gre pa tukaj za trajno podržavljenje, kakor se je ob mirnem času že tolikrat priporočalo, marveč očitvidno le za prevzem premogovnikov za čas trajanja voj-

po določenih enotnih cenah tako kakor odaja poštne znamke. Mislili so, da bodo, če prodajajo tona premoga po 15 šilingov (okoli 36 K), zaslužili še več milijonov funtov šterlingov (funt šterling 24 K) za državni zaklad. Ta akcija je zaraditega važna, ker je stališče Anglije v vojni in napram njenim zaveznicam podobnemu onemu Nemčiji na nasprotni strani, ki svoje zaveznice podpirata s svojimi bogatimi zalogami premoga.

Stavke zaradi skrčenja moke. Ker se je skrajšala kvota moke za polovico, je to razburilo industrijsko delavstvo na Spodnjem Avstrijskem v taki meri, da so mogli delavci ustaviti delo, zlasti v dolini Triesting. V Dunajskem Novem mestu je štajkalo 10.000 delavcev. Poročali so o štrajkih tudi iz drugih krajev. Pod vodstvom poslanca Rennerja je šlo odposlanstvo delavcev k ministru za prehrano. Štrajki so se razširili na druge kraje in tudi na Dunaj. V Florisdorfu je počival ves obrat. Delalo se ni v 21. okraju v nobeni tovarni, štrajkalo je 80.000 delavcev, v arzenalu 13.000. Mir ni bil moten.

30 gramov masti na teden za osebo je odredil prehranjevalni urad. Torej za celo leto 1 in pol kilograma za osebo. To bo veljalo za avstrijske dežele, za Ogrsko pa ne.

Cene mesu spremene. Centralna komisija cen na Dunaju namerava preurediti cene mesu. Kakšna bo ta preuredba, si lahko mislimo.

Odmera moke se v kratkem skrči po vseh avstrijskih deželah.

Galebi rešili ladjo. V Canal la Mancheu je pilot na neki angleški ladji videl pet galebov sedeti na morju na nekem predmetu. Bili so na pomorski mini. Kapitan je takoj ukazal streljati in mina je eksplodirala. Ako bi ne bilo galebov, bi nikdo ne bil zapazil mine, marveč ladja bi bila trčila na njo.

Pošiljanje petroleja in vžigalic s pošto. Dasi je bilo že splošno razglašeno, da je pošiljanje petroleja v poštinih zavitkih (pod napačno označbo vsebine) prepovedano, se množijo taki slučajji kljub prepovedi in denarnim globam po 50 kron, ki so bile naložene na podlagi tozadevnih določil poštne reda. Občinstvo se torej v tem oziru vnovič svari in posebno opozarja na posledice kršitve te prepovedi. Pri tej priliki se povdarja, da se tudi vžigalice ne smejo vlagati v poštne pošiljke.

Pomanjkanje časopisnega papirja na Dunaju. Sedaj je pomanjkanje papirja pritrsnilo tudi na dunajske liste. Praviijo, da so dunnjski časopisi založeni le še za nekaj dni. Vršilo se je posvetovanje pri ministrskem predsedniku, pri katerem so zastopniki časopisov zahtevali, da se vlada drugače nego dosedaj pobriga za rotacijski papir. Pri tem se je razpravljalo tudi o načrtu, da naj bi vsi avstrijski časopisi izhajali v enakem obsegu. To se tudi nam zdi pravilno.

Bivši sultan Abdul Hamid umrl. Bivši sultan Abdul Hamid je dne 10. febr. umrl vsled pljučnice.

Zmes.

Ni dosti razlike. — Pisatelj: „Vi čevljarji ste reveži, obžalovanja vredni; najboljši del zaslužka vaše obrti vzamejo strojarji“. — Čevljar: „Z vami, gospod, tudi ni boljše. Večji del dobivajo tiskarji in knjigarji“.

Šegavo vprašanje. — Eksaminator: „Kaj bi storili, ko bi bomba človeka v zrak pogrnala?“. — Kandidat: „Počakal bi, da bi doli priletel“.

Sokolski naraščaj v Trstu, ki marljivo telovadi in je priredil krasno uspelo veselico v korist C. M. D.

ki imajo od države naturalno preskrbo (hrano in stanovanje), ne dobe podpore. Vzdrževalni prispevki in podobni prejemki ne omejujejo te podpore. Neimoviti, ki so

ne. Ob mirnem času smo zahtevali podržavljenje s stališča varstva konsumentov in delavcev v premogovnikih. Da hočejo sedaj te obrate podržaviti, je glavno zaraditega.

Karantene v odeški luki za rusko vojaštvo in mornarje: kdor pride preko morja mora tu ostati par dni, da zdravniki doženejo je li zdrav.

bili evakuirani, in še ne prejemajo ali dalje časa niso prejemali nikakršne podpore za evakuirance ali begunce, ali ki so izgubili begunsko podporo, ker so zapustili za begunce določeno ozemlje, dobe podporo če

ker hočejo urediti produkcijo in razdelitev premoga s stališča splošnega državnega naziranja. Prej so imeli načrt, da izroče produkcijo in oddajanje premoga posebnemu ministrstvu, da bi država oddajala premog

Zatorej! — Pri nekem profesorju je bilo več študentov v zimskem času. Na oknu je bilo jabolko. Ona stran v sobo gledajoča je bila zmrznjena, druga na vun pa lepa sveža. Eden vpraša gospoda: Kako je to? Profesor razlaga in tolmači, a vse tako zmedeno, da se nič kaj ne veže. Nato reče neki prebrisanec: „Jaz pa vem, kako je to. Jabolko sem bil poprej okoli obrnil.“

Tudi merilo. — Gledališki igralec: „Ko sem v Ameriki prvokrat nastopil, je bil tolik naval, da je bilo ukradenih 15 zlatih ur, in da so me žepni tatovi proglasili svojim častnim članom.“

Hiter odgovor. — Profesor: „Kloroform in žvepleni eter, oboje je omamno sredstvo. Veste-li še kako tako sredstvo?“ — Medicinski dijak: „Krepka klofuta.“

Prijateljstvo na razdaljo. — „Kaj? Vi ne poznate Janeza Dravljana, ces. svetnika? Saj sta bila na gimnaziji sošolca!“ — Nadkurator: „Poznam ga, tako bolj od daleč, tistega samopašneža. On je bil bolj med prvimi, jaz bolj med zadnjimi. Pa ker me je enkrat po krivem zatožil, ga tako rad vidim, kakor ščurka v juhi.“

Maščevanje. — Anglež in Škot sta bivala oba v eni kajuti. Anglež odpre škatljo v kateri je imel svoje potrebščine. Škot vzame krtačico, pa si zobe osnaži. Anglež naliže potem vode v posodo, pa si s krtačico nogo osnaži. Škot: „Kako morete biti tako grd, da si s krtačico noge snažite!“ — Anglež: „To kartačico imam zmeraj za to.“ — Od tega hipa se Škot nič Angleževega ni dotaknil.

Razširjajte „Tedenske Slike“!

Pridobivajte novih naročnikov! Zahtevajte „Tedenske Slike“ po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah itd. — „Tedenske Slike“ so najlepši, najboljši in največji tednik s slikami na Slovenskem. Prinašajo mnogo zanimivih slik ter poročajo točno, kratko in poljudno o vseh važnih dogodkih doma in v tujini, priobčujejo poučne članke iz vseh strok znanstva in umetnosti, krajše dobre povesti in humoreske, najbolj napetega dejanja bogat izviren roman, gospodarska navodila, ocene, smešnice i. dr. Kmalu začnemo objavljati nov roman, ki bo v polni meri zadovoljeval vsak tudi najizbirnejši okus. — Vabimo torej na naročbo novega, V. letnika „Tedenskih Slik“: ves čas smo pošteno in solidno izpolnjevali svoje obete, in pošteno, solidno hočemo ustrezati svojim naročnikom tudi poslej. To je za naš tednik najboljšo priporočilo. Obnovite naročnino takoj! Ostanite nam torej zvesti! Pridobivajte nam novih naročnikov, ker v slogi je moč in uspeh! — „Tedenske Slike“ stanejo za celo leto 20 K, pol leta 10 K in četrto leta 5 K, posamezne številke po trafikah, knjigarnah, kolodvorih in trgovcih po 40 vinarjev izvod. — Naročite si „Tedenske Slike“ takoj ter jih priporočajte svojim znancem in prijateljem!

Upravništvo „Tedenskih Slik“ v Ljubljani, Stari trg 19.

Izšel je veleznimiv roman

„SNAHA“

ki opisuje usodo pogumne Irke, ki je poročila angleškega lorda, dasi iskreno ljubi svoj od Angležev zatirani irski narod ter se poteguje za njegove pravice.

Lordova mati mrzi svojo snaho, ker je Irka, ter jo oholo prezira in jej ob vsaki priliki da občutiti, da ni enakopravna.

„Snaha“ je fin veleznimiv roman iz najvišjih družabnih krogov in bo gotovo zanimal vsakogar.

Ta roman naj bi čital vsakdo. Naročite si ga, naročite ga pa tudi vojakom, da jim ga pošljemo. S tem jim napravite veliko veselje, ker dobre, zanimive knjige je vsakdo vesel.

Naročite nemudoma!

Broširan stane po knjigarnah in v našem uredništvu izvod 3 K, po pošti 30 v več; za naročnike „Tedenskih Slik“ pa stane s poštnino vred samo 3 K.

STAVCE

sprejme „Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

DEMOKRACIJA

socialistična revija

izide začetkom februarja. Celoletna naročnina znaša 16— K. Naročila sprejema upravništvo „Demokracije“, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 5.

Osram

Potrdila istovetnosti

- ✱ izvršene po najnovejšem ✱
- ✱ predpisu dobe občine v ✱
- ✱ „ZVEZNI TISKARNI“ ✱
- ✱ v Ljubljani, Stari trg 19. ✱

Zamaške nove in stare,

kupi vsako množino,

Ljubljanska industrija probkovih zamaškov
JELAČIN & KO. LJUBLJANA

500 kron

Vam plačam, ako moj odstranjevalec korenin „Ria balzam“ ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic in žuljev v treh dneh. Cena za jeden lonček z znanstvenim listom K 275, 3 lončki K 550, 6 lončkov K 850. Na stotine zahvalnih in priznalnih pisem. — **Kemeny, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12/661 (Ogrsko).**

Vsaka gospa

naj čita mojo zanimivo navodilo o modernem

negovanju prsi.

Uspešen svet pri pomanjkanju in opešanju obilnosti! — Pišite zaupno **IDI KRAUSE, Presburg, (Ogrsko) Schanzstrasse št. 2. Abt. 95. — Ne stane nič.**

Framydol je sredstvo za pomlajenje las ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno barva. 1 steklenica s poštnino vred stane K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. Povzetje 55 vinarjev več. — Naslov za naročila:

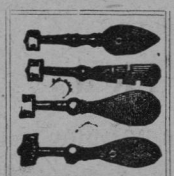
Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

100 lit. zdrave domače pijače

osvežuje in gasi žejo. V ak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: ananas, j. bolka, grenadine, maline, muškatne hruške, pomaranče, dišeca perla, višnje. Ne ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorko, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 12.— franko po povzetju. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživlja in ga ne opoji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Jan Grolich, drogerija pri Angelju v BRNU, št. 645, Moravsko.

Diamanti za rezanje stekla
za steklarje in domačo rabo.

Diamantov za rezanje stekla zamo-rem oddati sedaj samo
št. 4 za K 1170 in
št. 51/2 za K 16—

Ker je dovoz diamantov ustavljen ter se dobi sirovina le težko in po ogromni ceni. Poštnina s povzetjem stane 85 vinarjev. — Za pošteno in solidno blago jamči

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zraven spadajočim milom vse solne pege, maroge, solne opekline, ogroze, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kože mladostno svežo in nežno

Cena K 575 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 16—, 6 porcij K 3070. — Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

IVAN JAX in SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v vezenju.
Tovarna v Lincu ustanov. l. 1877.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Zajamčen uspeh!

Tisoče zahvalnih pisem za vpogled na razpolago!

Bujno lepo oprsje!

dobite če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo

jamčeno neškodljivo. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Znanja ra a. Pušica za poskušnjo K 5—, velika pušica, ki zadostuje za uspen K 10—. Kosm. Dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lakerergasse 6/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Parfumerija A. Kane in drogerija „Adrija“; v Mariboru: Schutzengel Apoth.; Apoth., Mariahilf und Parf. Wolfram.

F. BATJEL prej v Gorici.

LJUBLJANA, Stari trg šte. 28.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro pnevmatiko

šivalni in pisalni stroji,

gramofoni, električne

□ žepne svetilke. □

Najboljše baterije.

— Posebno nizke cene so za preprodajalce. —
Mehanična delavnica na Starem trgu 11.

„Zvezna tiskarna“ se je preselila z Dunajske ceste št. 9 na Stari trg št. 19 poleg znane kavarne Jakoba Zalaznik.

Upravništvo in ured. „Tedenskih Slik“ in „Slovana“ se je preselilo z Dunajske c. 9 na Stari trg 19 poleg kavarne Zalaznik.

□ Kmetiska posojilnica

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog 23 milijonov. Popolnoma varno

4 1 0
4 4 0

Ljubljanske okolice □

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

naložen denar. Rezervni zaklad: Milijon kron.

Tiskovine vseh vrst

tabele, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne lično in ceno

„ZVEZNA TISKARNA“

V Ljubljani, Stari trg št. 19.

kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, vabila vsporede,